

“บทบาท ”

“หน้าที่ ”

และ

“ ความรับผิดชอบ ”

ครู

วัตถุประสงค์

1. เข้าใจความหมาย “บทบาท หน้าที่ และ ความรับผิดชอบครู”
2. บอก “บทบาท หน้าที่ และ ความรับผิดชอบครู” ตามทักษะต่าง ๆ
3. นำ “บทบาท หน้าที่ และ ความรับผิดชอบครู”
ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542

บทบาท (ROLE) เป็นการกระทำหน้าที่ ที่กำหนดให้

- บทบาทของพ่อแม่

- บทบาทของผู้นำ

- บทบาทของครู

อำนวยการ ภูเก็ต , 2527

งาน หรือ ภารกิจที่ต้องกระทำตามสถานการณ์ที่ได้รับ

Dictionary of Education

ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกของแต่ละบุคคล
ภายในกลุ่มที่กำหนด

สรุป

บทบาท

คือ ภาระที่ต้องรับผิดชอบตามสถานภาพของแต่ละบุคคล

หมายความว่า บุคคลมีสถานภาพหรือตำแหน่งอย่างใด

ต้องรับผิดชอบตามสถานภาพหรือตำแหน่งที่ได้มา

ไม่ว่าจะได้มาโดยกำเนิด โดยการกระทำ หรือโดยการ

แต่งตั้งให้เป็นไปตามที่สังคมคาดหวัง

บทบาทของครู

คือ ภาระที่ผู้เป็นครูต้องรับผิดชอบ

ภาระที่ต้องพัฒนาเยาวชน

ภาระที่พัฒนาสังคม ชุมชน

ภาระที่จะต้องพัฒนาการเมืองปกครอง

ภาระในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ภาระในการอนุรักษ์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542

หน้าที่ กิจที่ควรกระทำหรือกิจที่ต้องกระทำ

ความรับผิดชอบ ยอมรับผลที่ดีหรือไม่ดี
 ในกิจได้กระทำไป

Dictionary of Education

หน้าที่ สิ่ง queทุกคนต้องจำยอมกระทำ โดยภาระจำยอมนั้น
หลักศีลธรรม กฎหมายหรือข้อตกลง

ความรับผิดชอบ

1. หน้าที่ประจำของแต่ละบุคคลเมื่อได้รับมอบหมาย
2. การปฏิบัติงานและหน้าที่โดยเฉพาะ ซึ่งได้รับมอบหมาย
ให้ดีที่สุดตามความสามารถของตน

Webster's Third New International Dictionary

หน้าที่

1. งานการปฏิบัติ การบริการหรือกิจธุระที่ต้องกระทำตามคำสั่ง
ให้เกิดผลด้วยความยินดี หรือการปฏิบัติงานตามตำแหน่งงาน
อาชีพชีพ

2. พฤติกรรมที่ได้กำหนดให้กระทำโดยความจำเป็นทางหลัก
ศีลธรรม ขนบธรรมเนียม หรือตามความพึงพอใจ โดยอาศัย
ความรู้ลึกถึงความถูกต้องและความเหมาะสม

Webster's Third New International Dictionary

ความรับผิดชอบ

1. เป็นคุณสมบัติหรือเงื่อนไขที่บุคคลจะต้องรับผิดชอบ เช่น
ความรับผิดชอบทางด้านศีลธรรม กฎหมาย หรือทางด้านจิตใจ
ความเข้าใจได้ ความเชื่อถือได้
2. เป็นบางสิ่งบางอย่างที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะต้องรับผิดชอบ
เช่น ความเป็นผู้นำจะต้องมีความรับผิดชอบอย่างสูง

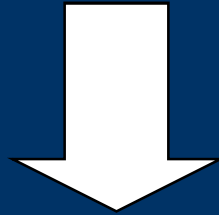
สรุป

บทบาท : ภาระที่ต้องกระทำตามสถานภาพของแต่ละบุคคล

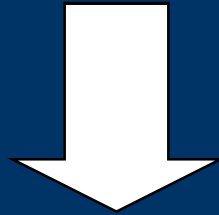
หน้าที่ : กิจที่ต้องกระทำ หรือสิ่งที่บุคคลจำเป็นต้องกระทำ
อาจเป็นความตามหลักศีลธรรม กฎหมาย หรือด้วยความสำนึก
ที่ถูกต้องเหมาะสม

ความรับผิดชอบ : พฤติกรรมที่บุคคลจะต้องกระทำให้สำเร็จตาม
หน้าที่ที่กำหนดให้ หรือเป็นการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย
ให้สำเร็จอย่างดีที่สุดเท่าที่จะสามารถกระทำได้ ทั้งนี้อาจจะอาศัย
ความสำนึกตามหลักศีลธรรม กฎหมาย คำสั่ง หรือจาก
ความรู้สึกในความถูกต้องเหมาะสมก็ได้

บทบาท

หน้าที่

ความรับผิดชอบ

บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบ :

กิจที่บุคคลต้องกระทำให้สำเร็จตามคำสั่ง ตามกฎหมาย
ตามหลักศีลธรรมคุณธรรม หรือด้วยสำนึกในความถูกต้อง
เหมาะสม

บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของครู :

กิจที่ผู้เป็นครูจำเป็นต้องกระทำให้เสร็จสิ้นสมบูรณ์
ซึ่งอาจเป็นความจำเป็นโดยอาศัยหลักศีลธรรม คุณธรรม
จริยธรรม กฎหมาย หรือด้วยความสำนึกในความถูกต้อง
เหมาะสม

บทบาท หน้าที่
และความรับผิดชอบของครู

ยนต์ ชุ่มจิต : 2550

แยกตามคำในภาษาอังกฤษว่า

TEACHERS

T = Teaching

การสั่งสอน

E = Ethics Instruction

การอบรมคุณธรรมและจริยธรรม

A = Academic

การแสวงหาความรู้ใหม่ๆ

C = Cultural Heritage

การถ่ายทอดวัฒนธรรม

H = Human Relationship

การสร้างมนุษยสัมพันธ์

E = Evaluation

การประเมินผล

R = Research

การวิจัย

S = Service

การบริการ

T = Teaching การสั่งสอน

การสอน เป็นงานอันดับแรก

หัวใจของความเป็นครู คือ การอบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นคนดี
มีความรู้ในวิทยาการทั้งปวง

- ชี้ให้ชัด : แจ่มแจ้ง
- ชวนให้ปฏิบัติ : ชวนใจ
- เฝ้าใจกล้า : แก่กล้า
- ปลุกให้รุ่งเรือง : รุ่งเรือง

E = Ethics การอบรมจริยธรรม

ถือว่าเป็นหน้าที่หลักอีกประการหนึ่งของความเป็นครู
ครูอาจารย์ทุกคนจะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นผู้มี
คุณธรรมจริยธรรมอันดีงามเหมาะสมด้วย เพื่อสร้าง
ศรัทธาให้ศิษย์ เพื่อศิษย์จะได้นำเอาไปเป็นแบบอย่าง
สำหรับการประพฤติปฏิบัติต่อไป

A = Academic การแสวงหาความรู้ใหม่ๆ

ครูอาจารย์จะต้องหมั่นศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง
อยู่เสมอ หากไม่เป็นเช่นนั้นจะทำให้ความรู้ต่าง ๆ
ที่อาจารย์มีอยู่ล้าสมัย ไม่ทันกับความเปลี่ยนแปลงของ
สังคมโลกปัจจุบันหรือโลกไร้พรมแดนในปัจจุบัน

C = Cultural Heritage การถ่ายทอดวัฒนธรรม

เป็นหน้าที่โดยตรงของผู้เป็นครูอีกประการหนึ่ง ต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการสืบทอดวัฒนธรรม

ศึกษาให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้

ประพฤติปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีและ

วัฒนธรรมให้ถูกต้องเหมาะสม

การอบรมสั่งสอนศิษย์ให้เข้าใจในวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม

ประเพณีอย่างถูกต้อง

กระตุ้นปลุกเร้าจิตสำนึกให้นักเรียนรักและหวงแหนในมรดก

ทางวัฒนธรรมของตน เต็มใจที่จะปฏิบัติ

H = Human Relationship การสร้างมนุษยสัมพันธ์

ครูจำเป็นต้องสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- กับนักเรียน
- เพื่อนครู
- ผู้บริหาร
- ผู้ปกครอง
- ชุมชน

E = Evaluation การประเมินผล

การประเมินผลการเรียนรู้การสอนเป็นการวัดความเจริญก้าวหน้าของนักเรียน

- การสังเกต
- การสัมภาษณ์
- การทดสอบ
- การจัดอันดับคุณภาพ

- การใช้แบบสอบถามและแบบสำรวจ

- การบันทึกย่อและระเบียบสนทนา

- การศึกษาเป็นรายบุคคล

- การใช้วิธีสังเกต

- การให้ปฏิบัติและนำไปใช้

ประเมินผลใน 3 ด้าน

- ด้านประชาชนวิสัยหรือพุทธิวิสัย (Cognitive Domain)

การวัดทางด้านความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้
การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล

- ด้านวิภาวิสัยหรือจิตวิสัย (Affective Domain)

การวัดด้านความรู้สึกค่านิยม คุณภาพคุณธรรม จริยธรรม
เช่น การตรงต่อเวลา ความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
และความขยันขันแข็งในการทำงาน

- ด้านจิตนวิสัยหรือทักษะวิสัย (psychomotor domain)

การวัดด้านการปฏิบัติงานเพื่อต้องการทราบว่านักเรียนทำงานเป็นหรือไม่หลังจากที่ได้ศึกษาทฤษฎีไปแล้ว

R = Research การวิจัย

หาความรู้ความจริงในการแก้ปัญหาการเรียนการสอน
และแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน

ขั้นตอนการวิจัย

- 1) การตั้งปัญหา
- 2) การตั้งสมมุติฐาน
- 3) การรวบรวมข้อมูล
- 4) การวิเคราะห์ข้อมูล
- 5) การสรุปผล

S = Service การบริการ

การบริการศิษย์และผู้ปกครอง และจำเป็นต้อง
ให้บริการแก่ประชาชนในชุมชน

หน้าที่ของครูอาจารย์ที่พึงกระทำต่อศิษย์

- ฝึกฝนแนะนำให้เป็นคนดี
- สอนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง
- สอนศิลปวิทยาให้สิ้นเชิง
- ยกย่องให้ปรากฏในหมู่คณะ

หน้าที่ของศิษย์พึงปฏิบัติต่อครูอาจารย์

- ลุกขึ้นต้อนรับเมื่อครูมา
- เข้าไปหาเพื่อบอกรู้
- ใฝ่ใจเรียน ให้เกิดปัญญา
- ประณินบัติ ช่วยบริการ
- เรียนวิทยาการโดยเคารพ

หน้าที่และความรับผิดชอบของครูตามทัศนะของบุคคลทั่ว ๆ ไป

- สอนศิลปวิทยาการต่าง ๆ ให้แก่ศิษย์
- ฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามให้แก่ศิษย์
- การปกครองดูแลความทุกข์สุขของศิษย์
- การประเมินผลความเจริญก้าวหน้าของศิษย์
- แนะนำการศึกษาและอาชีพแก่นักเรียน

- จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเจริญงอกงามของศิษย์
- ปฏิบัติงานในหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จเรียบร้อยและมีคุณภาพ
- ดูแลสอดส่องป้องกันภัยพิบัติมิให้บังเกิดแก่ทรัพย์สินของโรงเรียน
- รักษาวินัยและประพฤติดตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์และบุคคลทั่วไป

เอกสาร : สืบค้น

www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament.../article_20150401102120.pdf

[www.sahavicha.com/UserFiles/File/ta2\(2\).doc](http://www.sahavicha.com/UserFiles/File/ta2(2).doc)

m.eduzones.com/content.php?id=155107

ครูมีวิธีการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับ

- กับนักเรียน
- เพื่อนครู
- ผู้บริหาร
- ผู้ปกครอง
- ชุมชนรอบโรงเรียน

อย่างไรบ้างครับ